

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات اول / دستور)

۲۷ شهریور ماه ۱۳۱۳ - ۸ جمادی الاخری ۱۳۴۳

شماره مسلسل: ۲۵۵

قیمت اشتراک { سالانه } : ۱۰۰۰ ریال
داغله : ۲۶ ریال
تک شماره : دو ریال

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۷ شهریور ماه ۱۳۱۳ (۸ جمادی الاخری ۱۳۵۳)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
(۲) تقدیم دو فقره لایحه فوری از طرف آقای وزیر مالیه و تصویب آنها
(۳) تصویب لایحه اختیار وزیر مالیه برای اصلاح قانون دیوان محاسبات
(۴) شور و تصویب اعتبار سد بندی تبریز
(۵) موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز سه شنبه ۲۰ شهریور ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد - خیر)
صورت مجلس تصویب شد . آقای وزیر مالیه فرمایشی
داشتند؟

۲ - تقدیم دو فقره لایحه فوری از طرف آقای وزیر مالیه
و تصویب آنها

وزیر مالیه - دو فقره لایحه است تقدیم میکنم یکی
راجع به بانک مزارعیال اضافه اعتبار است از برای کمیسیونهای
مرحومی با قید يك فوریت برای اینکه در همین جلسه
بتصویب برسد يك لایحه دیگر با قید دو فوریت تقدیم

میشود و راجع است با اجازه که هیئت دولت میخواهد
از برای صدور شلنوک بگیرد بطوریکه قبلاً هم در فرا کمیون
مذاکره شده است و آقایان هم اطلاع دارند فعلاً برنج
بشکل شلنوک بمنی يك نکرده قایمیت درصد مجاز است
که صادر شود حالا دولت اجازه میخواهد بر حسب يك
لایحه به قدری که هفتصد میداند در هر سال ولو پیش از
بیست در صدی که الآن هست باشد اجازه بدهد که صادر
شود البته اگر در نتیجه تجربه و آزمایش دیدیم که این
از نقطه نظر اقتصادی برای مملکت مفیدتر است که در

عین مذاکرات مشروح صدویکمین جلسه از دوره نهم تقنینیه (مطابق قانون ۱۳۱۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

غائبین بی اجازه - آقایان : افسر - نازی - اسکندری - امیر ابراهیمی - شیرازی - دکتر طاهری - امیری - مؤیدقوامی

نواب یزدی - کازرونیان - عراقی - اعظم زنگه - مجدذینی - ادلمی خونی - دکتر ضیاء - امیر تبور - اقبال - یونس آقاوهابی زاده
پنهامی - شریعت زاده - فراگزلو - کورس - مدلل - یوز سرینی

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : ملک مدنی - دکتر ابراهام - مرتضی قلیخان یات - امیندیزی - آصف - دکتر ادهم - بیگلر

دکتر بهرامی -

سالهای بعد هم این اجازه تکرار خواهد شد و بموجب همین قانون که دولت اجازه گرفته است از او استفاده خواهد کرد لایحه دوم را بقید دوفوریت تقدیم میکنم.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

بموجب تبصره ماده (۳) تعرفه کمرکی (صادرات) صدور برنج در صورتیکه بیش از صدی بدست آن شلتوک باشد منع شده است و حال آنکه حفظ برنج بشکل شلتوک سهاتر از برنج پاک کرده است و معالجت این است که بتوان بدون رعایت این تناسب اجازه صدور شلتوک داد بنابراین ماده واحد ذیل پیشنهاد و متنهای تصویب آن را دارد.

ماده واحد - هیئت دولت مجاز است در هر سال و بهر مقدار که مقتضی بداند اجازه خروج شلتوک بدهد.

رئیس - فوریت مطرح است (مخالفی نیست) آقابانیکه با فوریت لایحه موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. فوریت ثانی مطرح است اشکالی نیست (خیر) موافقین با فوریت ثانی قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده واحد مطرح است. (مخالفی نیست) آقابانیکه با ماده واحد بوضعی که قرائت شد موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه دوم مطرح است.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

چون اعتباراتیکه برای مخارج هذه السنه کبیسیونهای سرحدی منظور شده کافی نیست و سبب دو پنجاه هزارریل دیگر مورد احتیاج است ماده واحد ذیل را پیشنهاد و تصویب آنرا تمنا مینماید.

ماده واحد - مجلس شورای ملی مبلغ پانصد هزار ریل اضافه اعتبار برای مخارج ۱۳۱۳ کبیسیون های سرحدی علاوه بر اعتباراتی که ضمن بودجه ۱۳۱۳ مملکتی و قانون مصوب ۱۳ شهریور ماه ۱۳۱۳ منظور شده است از محل صرفه جوئیهای بودجه ۱۳۱۳ مملکتی تصویب مینماید.

رئیس - فوریت مطرح است. (مخالفی نیست) آقابانیکه با فوریت لایحه موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده واحد مطرح است در آن هم اشکالی نیست (خیر) آقابانیکه با ماده واحد موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده ۸۱ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر موقع اعلام رأی ۹۲ نفر با کثرت

۸۱ رأی تصویب شد.

[۳- تصویب لایحه اختیار وزیر مالیه برای اصلاح قانون دیوان محاسبات]

رئیس - خبر از کبیسیون قوانین مالیه راجع به تغییر مواد قانون دیوان محاسبات:

کبیسیون قوانین مالیه در تاریخ (۱۳۶۲۵) با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره ۲۲۴۲۵ دولت را مورد مطالعه و شور قرار داده و بالاخره با اصلاحی ساده واحد ذیل را تنظیم نموده اینک خبر آنرا برای تصویب مجلس مقدس تقدیم مینماید:

ماده واحد - بوزیر مالیه اختیار داده میشود از تاریخ تصویب این قانون هر يك از مواد قانون دیوان محاسبات و قانون محاسبات عمومی را که محتاج باصلاح بداند

- آقای اسامی رای دهندگان: آقایان: سلطانی - دهنسا - بیات ماکو - محمود عینی - دبستانی - دبیرسهرابی - طهرانی - شریفی
- محمودی خراسانی - دکتر سنگ - نوبخت - اعتبار - دولتشاهی - کمالی - دکتر ملک زاده - زرگانی - درلانی - احتشام زاده - طهرانی
- دکتر بهرامی - حاج تقی آقا وهاب زاده - تقی الاسلامی - مصمم سنگ - وکیلی - غیر فرزند - محسن خان فراگراو - حاج محمد رضا بهبهانی
- محسن آقا مهدوی - میرزا یاس - طالش خان - انقسی - دکتر لقمان - ملک زاده آملی - حبیبی - فرشی - پارسا - حبیبی -
- حزه تاشی - بنکدار - وهبری - مغزی - میرزالی - مجدشینی - هدایت - مؤید احمدی - افشار - مودعی - تربیت - ساکینیان
- دکتر قزل ایغ - فتوحی - موم - شیرازی - اسکندری - دکتر احتشام - حاج میرزا حسینخان فاطمی - خواجوی - نواب زیدی -
- حاج میرزا حسنخان استخری - سیدکلام زیدی - کاشف - میرزا موسی خان سمرات - امیر ابراهیمی - علوی سیزواری - روحی -
- دکتر امیراعظم - دهستانی - جرجانی - دادور - لاریجانی - محیط - جیدری - اورنگ - هزارجریبی - ملک مدنی - ایزدی - دکتر ضیاء
- طباطبائی دیا - بخیار - دکتر شیخ

تغییر داده و مواد لازمه را تهیه نموده پس از تصویب کبیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی بجای قوانین فعلی بموقع اجرا بگذارد این مواد پس از آزمایش يك سال در عمل بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد ولی مادام که تکلیف آن از طرف مجلس معین نشود بقوت خود باقی خواهد بود.

رئیس - آقای روحی.

روحی - بنده خواستم از آقای وزیر مالیه توضیح بخواهم که این موادی که تصور دارند در قانون تغییر بدهند کدام بوده است و علاوه گمان میکنم مجلس هم حاضر است که هر نوع قانونی که باشد بگذرانند و این از نظر تبادل فکری هم مؤثر است مجلس هم که کاری ندارد تعطیل هم که نکرده است علت اینکه با اینکه مجلس حاضر است بخود مجلس شورای ملی مراجعه نکرده اند اگر حاجتی هست و خواستن این اختیار برای آن کبیسیون چه ضرورت دارد با این ترتیب ۲ بلی اگر ممکن بود در عمل اشکالی پیدا کنند و فزونی پیدا شود ولی با بودن مجلس ممکن است که مجلس اشکالات را رفع کند و در بودن مجلس هم بیشتر وهم بهتر میشود آزمایش کرد بمقیده بنده اگر باز يك اطلاعات بیشتری دارند ممکن است فرمایند والا که لازم نیست.

وزیر مالیه - عرض میشود که اشکالاتی که پیش آمده است و پیش می آید بعضی هایش کوچکتر از آن است که بنده بخواهم در مجلس شرح و بسط بدهم و بعضی هایش هم ممکن است که در ضمن عمل پیش بیاید. اما چرا این را بمجلس نمایوریم بنده خیال میکنم که مجلس باید وقتش صرف يك قوانین مهمی بشود اگر بنا باشد امروز يك تغییری در فلان ماده قانون محاسبات یا امثال آن لازم و ضروری دیده شد از برای هر ماده در هر موقع آمدن بمجلس شورای ملی و در این جا مذاکره کردن و مباحثه کردن بمقیده بنده نه خیلی مطابق باشون مجلس است و نه خیلی متناسب با اصل موضوع است بنده اگر

در خاطر داشته باشید در پیشنهاد اولیه ام این پیشنهاد را این اختیار را برای خود وزارت مالیه می خواستم و بهتر هم بود برای اینکه از نقطه نظر این بود که هم زودتر و هم سریع تر این کار انجام شود. تصدیق بفرمائید اگر امروز در وزارت مالیه خواستیم و دیدیم که يك ماده اینطور معالجت است واقضاه دارد که او را باید عوض کرد فوراً میتوانستیم عرض کنیم اما اگر بنا باشد این را بیاوریم مجلس برود بکبیسیون و دو سه روز در آنجا بماند و بعد بیاید اینجا و يك کار جزئی اینقدر وقت مجلس را بخود بگیرد کار را هم از آنطرف معطل کند بنده خیال میکنم گاهی صدق خارجی پیدا میکند که یکیش همین مورد است یعنی يك امری که ممکن است در يك وقت کوتاه تری انجام داده شود بدون هیچ دلیلی و منطقی در يك مدن بیشتری انجام داده شود ولی در کبیسیون آقایان را دیدم که متعادل هستند بیشتر باینکه با شور کبیسیون باشد دیدم خوب این يك حرف حساسی است وحد وسطی است نه باندازه مجلس وقت گرفته خواهد شد و نه اینهم که اگر وزارت مالیه هرچه بنظر خودش میرسد بخواهد تغییر بدهد بلکه يك مشورتی هم شده باشد عده اعضای کبیسیون قوانین مالیه هیچده نفر است. البته به هیچکدام از آقایانی که بنده این حرف را میزنم برنخواهد خورد بنده با تجربیات چندین ساله که در جریان امور پارلمانی این مملکت دارم معتقد هستم که از نقطه نظر وضعیت فکری کار در کبیسیونها بهتر میگردد و این اختصاص به مجلس ما هم ندارد این امری است طبیعی و قتیکه ده نفر پانزده نفر نشستند بطور خیلی ساده بدون اینکه جنبه رسمیتی در تمام کلماتشان داشته باشند و دقت کنند در مطالب بهتر کار میکنند با سرفراغ تری فرق هم نمی کنند. در کبیسیونها طرز عمل طوریت که بیشتر دقت میشود ممکن است در آنجا پیشنهادی را قبول کنند و رأی گرفته شود بعد در آخر جلسه می فهمند خیر این پیشنهاد

عیب دارد اصلاحش میکنند و هیچ هم مانعی ندارد ولی در مجلس نمیشود این کار را کرد باین مناسبت بنده خیال میکنم پس اولاً موضوع اندازه مهم نیست که بیاید در مجلس و ثانیاً کمیسیون قوانین مالیه يك عده هجده نفری هستند وعده کافی هستند از برای اینکه بتوانند در این مسئله رأی صحیحی داده باشند و خیال میکنم اگر آقای روحی هم مثل اینکه اکثر آقایان باین موضوع موافق بودند ایشان هم موافقت بفرمایند بنظر بنده بهتر باشد.

رئیس - بنده هم کاملاً موافقم.
رئیس - دیگر مخالفی نیست؟ (خیر) آقایانیکه با ماده واحده موافقت دارند قیام فرمایند.
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. مامنداری کارهای داخلی داریم که اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم...
ولیر مالیه - اگر اجازه میفرمائید يك لایحه است راجع بوزارت داخله و جزو دستور هم هست ممکن است آن لایحه چون آقای وزیر داخله هم الان میآیند و تا آمدن ایشان بنده هستم مطرح شود بعد جلسه ختم شود.

رئیس - بسیار خوب پس عجله چند دقیقه تنفس داده میشود بعد هم اگر ضرور شد دوباره جلسه را تشکیل میدهم.

(در اینموقع (یکساعت قبل از ظهر) جلسه برای تنفس تعطیل و بقاصله نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

۴ - شور و تصویب لایحه اعتبار سد بندی تبریز |
وزیر داخله - (آقای جم) لایحه است راجع به استقراض از بانک ملی برای سد بندی تبریز چون فوریت دارد تقاضا میکنم مطرح شود.

رئیس - خطاب به آقای وزیر داخله در همین لایحه فوریت خواسته اید؟

وزیر داخله - بلی اگر فوریت داشته باشد بهتر است.
رئیس - آقا دو تا کار دارید بهایوی بنده یکی قانون مربوط بانقلاب است که دو شوری است که اگر امروز بخواهید

قبل این بلایی که پیش آمد است اقتدار ساختمان خانه و تعمیر خرابیها را ندارند این است که این استقراض برای آن يك كمکی خواهد بود اینها نمیخواهند اعانه بگیرند میخواهند يك فرشی بگیرند و بعد پس بدهند (چند نفر از نمایندگان - آقا اشتیاق کردند این لایحه مربوط باعتبار سبندی است) این است که این هم يك راه فرجی است برای آنها

وزیر داخله - بنده تصور میکنم که آقای فرشی اشتیاق کرده باشند این اعتبار که ملاحظه فرمودید برای ساختمان سد است برای كلك سیل زدگان نیست فرشی - به بخشید بنده تصور میکنم اعانه ایست برای سیل زدگان چون در هیئت وزراء هم يك همچو مذاکره شده بود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - آقای طباطبائی دیبا

رئیس - چون مهیود این بوده است که این لایحه قبلاً در فرا کسیون گذشته باشد البته آقایان اجازه میفرمائید که این لایحه قبل از اینکه در فرا کسیون مطرح شده باشد فی المجلس مورد بحث واقع شود؟ (نمایندگان - البته البته) آقایانیکه با فوریت لایحه موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده مطرح است.
آقای فرشی

فرشی - بدبختی که به شهر تبریز وارد شده و دولت برای دستگیری و اعمار بعضی نقاطی که مصیبت زده هستند این لایحه را آورده بمجلس البته آقایان مستحضر هستند که سیل زدگان دو قسم هستند یکی اشخاصی هستند که فعلاً فاقد همه چیز هستند آنها را بحمدالله با اقدامات دولت و باهیجان های ملی اعاناتی جمع میشود که از آنها پرستاری میشود و ساختمانهای آنها را از وجوه خیریه مجاناً می کنند در میان سیل زدگان بعضی ها هستند که مقتدرند ولی در

دیبا - موافقم
رئیس - آقای طهرانیچی
طهرانیچی - موافقم
رئیس - آقای شریعت زاده
شریعت زاده - موافقم
رئیس - آقا اینکه باماده واحده موافقت دارند ورقه سفید خواهند.

(اخذ آراء بعمل آمده ۸۸ ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رای ۹۰ تقریباً اکثریت ۸۸ رأی تصویب شد.

۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه |
رئیس - اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده سه شنبه سوم مهرماه سه ساعت قبل از ظهر دستور بقیه توابع وزارت داخله (مجلس يك ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دلاگر

تذکره اسامی رأی دهندگان - آقایان: حاج میرزا حسن خان اسفندیاری - شیرازی - جزینش - هدایت - میرزا محمد خان وکیل دولت مندی - ناسری - دکتر آقاجان - حقیق الاقلامی - کمالی - محمود تپتی - شهودی - ساکینان - علوی - بزواردی - نیک پور - حبیبی - کفشی - طباطبائی دیبا - محیط - دهستانی - تربیت - کاشف - مسعودی خراسانی - امیر ابراهیمی - یوهانی - سلطانی دولتشاهی - بیات ماکو - حاج غلامحسین بلخ - رهتاش - دیستانی - دکتر شیخ - اسفندی - ایزدی - روحی - میرزائی - دکتر امیراعلم شریفی - دادور - مقدم - طالش خان - افغنی - محسن خان فراگزلو - دکتر احتشام - آصف - حبیبی - محسن آقا مهدوی - غیر قره مند - دکتر ضیاء - اورنگ - درویشی - میرزا یاس - طباطبائی بروجردی - لاریجانی - احتشامزاده - فتوحی - دکتر بهرامی ارکلی - نوبخت - معصوم سنگ - دکتر سنگ - کرکندی - حاج محمد رضا بهانی - مرآت اسفندیاری - طهرانیچی - مؤید احمدی - سید کاظم یزدی - دکتر ملک زاده - نواب یزدی - شریعت زاده - میرزا موسی خان مرآت - هراز - مجد ضیائی - اعتبار - هزار جریبی - حاج میرزا حسینخان فطمی - خواجوی - دکتر قول ایغ - ملک زاده آملی - فرشی - وهیری - افشار - بنگدار - آقا رضا مهدوی - صدیقی - حبیبی - یار -

قانون

اجازه صدورى شاتوك

ماده واحده - هيئت دولت مجاز است در هر سال و بهر مقدار كه مقتضى بداند اجازه خروج شاتوك بدهد .
اين قانون كه مشتمل بر يك ماده است در جلسه بيست و هفتم شهر پور ماه يكهزار و سيصد و سيزده شمسي بتصويب مجلس شورى اى مى رسيد .
رئيس مجلس شورى اى - دادگر

قانون

بانصد هزار ريال اضافه اعتبار براى مخارج كميته نهاي سرحدى

ماده واحده - مجلس شورى اى بانصد هزار ريال اضافه اعتبار براى مخارج ۱۳۱۳ كميته نهاي سرحدى علاوه بر اعتباراتى كه
ضمن بودجه ۱۳۱۳ ملكى وقانون مصوب ۱۳ شهر پور ماه ۱۳۱۳ منظور شده است از محل صرفه جوئى نهاي بودجه ۱۳۱۳ ملكى
تصويب مى نمايد .
اين قانون كه مشتمل بر يك ماده است در جلسه بيست و هفتم شهر پور ماه يكهزار و سيصد و سيزده شمسي بتصويب مجلس شورى اى مى رسيد .
رئيس مجلس شورى اى - دادگر

قانون

اجازه اجراى مواد اصلاح قانون ديوان محاسبات و قانون محاسبات عمومى پس از تصويب

كميته قوانين مالى

ماده واحده - بوزير مالى اختيار داده ميشود از تاريخ تصويب اين قانون هريك از مواد قانون ديوان محاسبات و قانون
محاسبات عمومى را كه محتاج باصلاح بداند تغيير داده و مواد لازمه را تهيه نموده پس از تصويب كميته قوانين مالى مجلس شورى اى
بجاي قوانين قلمى بوقت اجرا بگذارند - اين مواد پس از آزمايش يكسال در عمل به مجلس شورى اى پيشنهاد خواهد شد ولى
ماندم كه تكليف آن از طرف مجلس معين نشود بقوت خود باقى خواهد بود .
اين قانون كه مشتمل بر يك ماده است در جلسه بيست و هفتم شهر پور ماه يكهزار و سيصد و سيزده شمسي بتصويب مجلس شورى اى مى رسيد .
رئيس مجلس شورى اى - دادگر

قانون

اجازه استقراض براى ساختمان سيل بند شهر نيريز

ماده واحده - وزارت داخله مجاز است مبلغ يك مليون و بانصد هزار ريال از بانك اى جهت ساختمان سيل بند شهر نيريز
فرض نموده و در ظرف سه سال باندمق از محل سهمى بانيه ها از ماليات راه رد نمايد .
اين قانون كه مشتمل بر يك ماده است در جلسه بيست و هفتم شهر پور ماه يكهزار و سيصد و سيزده شمسي بتصويب مجلس شورى اى مى رسيد .
رئيس مجلس شورى اى - دادگر